11.Sınıf FELSEFE 2.Dönem 1.Yazılı

Yazilidayim.net - Masalcidede.com

Soru 1 (15-17. Yüzyıl Felsefesi): Rönesans felsefesinde ortaya çıkan "Hümanizm" anlayışını, Orta Çağ'ın skolastik düşüncesindeki "teosentrizm" (tanrı merkezlilik) ile kıyaslayarak açıklayınız. Bilginin kaynağının otoriteden insana geçişini değerlendiriniz. **Cevap:** Orta Çağ'da merkezde Tanrı ve kilise otoritesi varken (teosentrizm), Rönesans ile merkez insan aklına ve deneyine kaymıştır (antroposentrizm). Hümanizm, insanın dünyadaki yerini ve değerini yeniden tanımlamıştır. Bilgi artık dinsel metinlerin yorumlanması değil, insanın doğayı gözlemlemesi ve akıl yürütmesiyle elde edilen bir güç haline gelmiştir.

Soru 2 (15-17. Yüzyıl Felsefesi): Francis Bacon'ın "Bilgi güçtür." sözünü, doğaya egemen olma ve modern bilim yöntemi (tümevarım) açısından analiz ediniz. **Cevap:** Bacon'a göre felsefenin amacı sadece dünyayı anlamak değil, onu insanlığın yararına değiştirmektir. Doğanın yasalarını çözen insan, ona hükmedebilir. Bu nedenle Bacon, zihni önyargılardan (idoller) arındırıp tek tek olgulardan genel yasalara giden "tümevarım" yöntemini savunmuştur.

Soru 3 (15-17. Yüzyıl Felsefesi): Descartes'ın "Metodik Şüphe" yöntemini açıklayınız. Bu şüphenin septiklerin (şüphecilerin) şüphesinden farkını belirterek "Düşünüyorum, o halde varım." (Cogito) sonucuna nasıl ulaştığını yorumlayınız. **Cevap:** Septikler şüpheyi bir amaç (her şeyden şüphe edilir) olarak görürken, Descartes şüpheyi kesin bilgiye ulaşmak için bir "araç" (metot) olarak kullanır. Descartes her şeyden şüphe eder ancak şüphe etme eyleminin kendisinden ve şüphe eden bir "ben"in varlığından şüphe edemeyeceğini fark eder. Bu sarsılmaz temel üzerine felsefesini kurar.

Soru 4 (18-19. Yüzyıl Felsefesi): 18. yüzyıl Aydınlanma felsefesini hazırlayan düşünce ortamında "Fransız İhtilali" ve "Sanayi İnkılabı"nın etkilerini analiz ediniz. **Cevap:** Fransız İhtilali; özgürlük, eşitlik ve laiklik gibi kavramları siyasetin merkezine taşıyarak otoriteyi sorgulatmıştır. Sanayi İnkılabı ise ekonomik yapıyı değiştirerek yeni bir sınıf (burjuvazi) doğurmuş, bilimsel ve teknik ilerlemenin toplumsal refahı artıracağı inancını (ilerlemecilik) pekiştirmiştir.

Soru 5 (18-19. Yüzyıl Felsefesi): Immanuel Kant'ın "Aydınlanma nedir?" sorusuna verdiği "İnsanın kendi suçu ile düşmüş olduğu bir ergin olamama durumundan kurtulmasıdır." cevabını "Aklını kullanma cesareti göster!" (Sapere Aude) ilkesiyle ilişkilendirerek açıklayınız. **Cevap:** Kant'a göre ergin olmama durumu, insanın kendi aklını bir başkasının (kilise, gelenek, otorite) kılavuzluğu olmadan kullanamamasıdır. Aydınlanma, insanın bu bağımlılıktan kurtulup kendi aklıyla düşünme sorumluluğunu almasıdır. Bu cesareti göstermek, bireyin özgürleşmesinin tek yoludur.

Soru 6 (18-19. Yüzyıl Felsefesi): John Locke'un "Tabula Rasa" (Boş Levha) kavramını, bilginin kaynağı tartışmasında rasyonalizme karşı ampirizm (deneycilik) bağlamında değerlendiriniz. **Cevap:** Locke, rasyonalistlerin savunduğu "doğuştan gelen fikirler" (innate ideas) görüşünü reddeder. Ona göre zihin doğuşta boş bir levhadır ve bu levha zamanla duyular ve deneyimler aracılığıyla dolar. Tüm bilgilerin kaynağı dış dünyadan gelen izlenimlerdir.

Soru 7 (18-19. Yüzyıl Felsefesi): J.J. Rousseau'nun "Toplum Sözleşmesi" fikrini, doğal durumdan yerleşik topluma geçiş ve "genel irade" kavramları üzerinden analiz ediniz. **Cevap:** Rousseau'ya göre insanlar doğada özgürdür ancak mülkiyetin ortaya çıkışıyla bu özgürlük bozulmuştur. Toplum sözleşmesi, bireylerin kendi haklarını toplumun tamamını temsil eden

Yazilidayim.net - Masalcidede.com
"genel irade"ye devrederek yeniden özgürleşmelerini sağlayan bir uzlaşıdır. Devlet, bu genel iradenin yürütücüsü olmalıdır.